

Tallinna POLÜTEHNIK

Tallinna Polütehnilise Instituudi parteikomitee, rektoraadi, ELKNU komitee ja ametiühingukomitee häälekananja

Nr. 8 Kolmapäeval, 8. aprillil 1964 XVI aastakäik

Läheneb sõprusnädal

20.—25. aprillini korraldab meie instituut juba 4-nda korda Rahvaste sõpruse nädala.

Tänavu ootame külalisteks ligi viitsadat 22 kõrgema õppeasutuse üliõpilast. Tuleb Riia, Kaunas, Moskva, Leningrad, Minsk, tulakse Kaukaasiast ja Kesk-Aasiast, Moldaaviast ja mujalt. Tullakse täis noorust ja rõõmu looma ja kindlustama sõprussidemeid meie paljurahvuselises üliõpilaspere.

Samal ajal IV sõprusnädalaga toimub Balti liiduvabariikide, Valgevene NSV ja Kaliningradi oblasti X ÜTÜ konverents. See-ga devisiiks on sõprus ja teadus. Need kaks suurt jõudu peavadki kindlustama inimkonnale helge tulevikku.

Külalistele korraldatakse palju huvitavaid üritusi. Eelkõige tutvutakse Tallinna vaatamisväärsustega, tehakse kui meri lubab sõit laevaga Tallinna lahale. Instituudi peahoones leiab aset rahvaste sõpruse õhtu. Oma

külalistega kohtutakse kohvikus «Vana Toomas», võetakse osa üliõpilaskonverentsist. Mustamäel jätkatakse head traditsiooni — sõpruspuude istutamist. Teatris «Estonia» korraldatakse suurele Leninile pühendatud õhtu ja vaadatakse lühilõhkeid. Samuti organiseeritakse üritusi, mis tutvustavad meie instituuti ja üliõpilaste elu.

Paralleelselt sõprusnädala üritustega toimub ÜTÜ konverentsi sektsioonide töö. Esitatakse ligi 500 ettekannet.

Tänavune sõprusnädal kujuneb suurimaks ja üritusterohkemaks senipeetuis. Organiseerimiskomisjonidele on tööd kuhjaga, neid abistavad paljud üliõpilased.

Kuid see on kogu instituudi üritus ja seepärast, üliõpilased, ärge keelake oma abistavat kätti sõprusnädala ürituste korraldamisel, kui teilt seda palutakse! Siin on mängus nii meie instituudi kui ka teie au.

Nädala pärast jõuab kätte see aeg, mille küsimuste lahendamisel on nii instituudi seinte vahel kui ka väljaspool palju mõtteid vahetatud, vaieldud ja isegi piike murtud. Nimelt algab vane-

raldatavate arvukate õppekursioonide kohta. Oma vabariik on rõhkenud nii õelda peo peal. tavaliselt ollakse enam huvitatud vennasvabariikides asuvatest praktikaga ja ekskursioonide koh-

TPI XII Komsomolikonverentsilt

26. märtsil toimus Eesti Energia saalis TPI XII Komsomolikonverents. Konverentsi päevakorras oli TPI komitee sekretäri A. Ouna aruanne möödunud tööaastast, läbirääkimised ja uue komitee ning revisjonikomisjoni valimine. Konverentsi delegaadid valisid uue TPI komitee järgmises koosseisus:

Komitee liikmed:

1. Abramova, Ludmilla — AR-67
2. Bibikov, Nikolai — KM-87
3. Dobroš, Daved — TM-67
4. Dorofejev, Nikolai — MM-87
5. Erlich, Vitali — MM-87
6. Fomitšov, Vassili — AL-47
7. Gens, Ilija — AT-41
8. Irs, Viivi — KÜ-61
9. Itkin, Oleg — MM-47
10. Jakobson, Aleksander — AA-61
11. Kauber, Raivo — KK-81
12. Keerberg, Enno — AA-101
13. Kelk, August — MP-81
14. Kell, Üleri — AA-61
15. Kirt, Boris — MM-61
16. Kivi, Vainu — EE-72
17. Kotkas, Jüri — MM-61
18. Kotkas, Ülo — KK-62
19. Kruus, Rein — EE-27n
20. Kõdar, Jaak — MM-81
21. Laidmäe, Virve — KT-81
22. Leemet, Rein — TM-81
23. Mäesalu, Maie — KK-81
24. Panov, Vladimir — AL-47
25. Pesti, Eedi — AA-61

26. Pohla, Vello — filosoofia kat.
27. Sabolotny, Heli — TM-81
28. Sandberg, Aarne — EE-61
29. Sats, Eugen — matemaatika kateeder
30. Tint, Mare — poliitilise ökon. kateeder
31. Toomis, Malle — NLKP ajaloo kateeder
32. Uritam, Ragnar — TM-41
33. Vallimäe, Enn — AT-61
34. Vellamaa, Ahto — MM-81
35. Velman, Vladimir — EE-27
36. Viinamäe, Heino — AJV-81
37. Vool, Kurti — MP-61
38. Voolens, Ülo — AM-41
39. Oun, Ants — EE-101

Komitee liikmekandidaadid:

1. Angel, Maie — KTÜ-41
2. Detlof, Helgi — TR-61
3. Jää, Arvo — EE-61n
4. Kivirand, Silvi — KK-21n
5. Nyman, Astrid — KT-61
6. Roomet, Rein — AT-61
7. Sniker, Eerik — TR-41
8. Sõrmus, Siiri — TM-61
9. Vetevool, Vello — EE-61n

ELKNÜ TPI KOMITEE I PLEENUM

26. märtsil toimunud ELKNÜ Ahto Vellemaa, Vello Pohla ja TPI komitee I pleenumil arutati Eugen Satsi.

organisatsioonilisi küsimusi. Pleenum valis ELKNÜ TPI komitee sekretäriks Vladimir Panovi ning sekretäri asetäitjaks

si. Tasutakse sõidukulud praktika kohta ja tagasi, peale selle komandeerimis- või päevaraha 50 kopikat päevas (olenemata sellest, kas üliõpilane saab töökohalt palga või instituudist stipendiumi). Sissejuhatava õppesessiooni ja õppekursioonide ajal makstakse kõrgla stipendiumiõiguslikele stipendiumi. Seda makstakse neile ka sel juhul, kui

Valiti ka 13-liikmeline büroo, mille koosseisu kuuluvad peale eelnimetatud komitee sekretäride veel Aleksander Jakobson, Raivo Kauber, Boris Kirt, Jaak Kõdar, Virve Laidmäe, Heli Sabolotny, Mare Tint, Vladimir Velman ja Ülo Voolens.

Teadmiseks

Tuletame kõigile meie lu-gjatele meelde, et «Tallinna Polütehniku» ajakirjanduslike kaastööde võistluse tähtajaks on 15. APRILL 1964.

Tähtaega ei pikendata.

MAARDU KUTSUB

See oli 1960. a., kui Maardu Keemiakombinaadi peainsenerist sm. M. Veidermast sai TPI õppejõud. Töökoht oli uus, aga süda ja mõtted jäid peale seitsmeaastast juurdumust Maardusse ning said pidepunktiks TPI üliõpilaste ja Maardu Keemiakombinaadi töötajate sõprusele.

Kombinaat on meie komsomoli lookehitus ning üliõpilased oskavad seda vääriliselt hinnata. Tore on konstarteeriid fakti, et õpperühma KK-102 kuus diplomandi läheb tööstuspraktikale Maardu — s. t. kuus diplomiprojekti on pühendatud kombinadi. Tööstus on meie üliõpilastele läbi-lõhki tuttav, sest seljataga on pooleteiseaastane tööalane väljaõpe esimesel ja teisel kursusel.

Kombinaadi laboratooriumi ja üliõpilaste ühistööna on uuritud mitmesuguseid perspektiivteemasid. Praegu on käsil töö: «Superfosfaadi küpsemise režiimi uurimine ja intensiivistamine». Kui vähendada küpsemisega 1 päevagi võrra, siis tähendab see põllumajandusele kümneid tonne lisaväetist aastas.

Lahendamisel on fosforiidi maagi rikastamise probleem. Üliõpilane T. Raiorg uurib «Fosforhappe mõju fosforiidi fluortustamisele.» Väetisest tuleb kõrvaldada fluor, et muuta ta talmedele paremini kättesaadavaks.

Kohaliku tooraine baasil toodetakse Maardus praegu ainult fosforiidijahu. Üliõpilaste A. Loo-tuse, A. Rätsepa ja L. Kimaski unistuseks on toota fosforiidist topeletsuperfosfaati. Selleks on vaja kõrget temperatuuri, mis muudab aparatuuri kalliks. Probleemteema: «Fosforiidi lagundamise kineetika uurimine» peab andma vastuse, kuidas toota väetist madalamatel temperatuuridel.

Keemikud otsivad ja leiavad lahendusi. Nad avavad ukse põllumajandussaaduste varaaita.

Talvel asub Maardu Keemiakombinaati tööle 4 värsket inseneri — J. Poolus, J. Ehand, T. Raiorg ja J. Truusa. Maardu võtab neid vastu kui vanu tuttavaid, karastusproovi läbitõnud spetsialiste.

V. SAMS ja I. OHERDE

Fotoaparaadiga isetegevuse lõppülevaatusel

Esineb rahvatantsuansambel «Kuljus»

Puhkpilliorkester E. Peaske juhatusel on ülevaatusel üheks tugevamaks kollektiiviks.

V. TALLO fotod

STAAŽIPRAKTIKALE

mate kursuste üliõpilaste staažipraktika.

Eelmiste aastatega võrreldes on selle organiseerimisel tunduvalt muudatusi. Kõigepealt tehti esmakordselt viimase kursuse üliõpilaste enamuse osas kindlaks nende tulevased töökohad. Üldiselt tuleb seda hinnata positiivseks, kuna see võimaldab korraldada praktikad otseselt seoses tulevase töökohaga. On ju ikkagi suur vahe, kui näiteks insener-ökonomist teeb praktika läbi masinaehitusettevõttes, hiljem asub aga tööle puidutööstuses või transpordiorganisatsioonis. Varem aga, kui tulevased töökohad polnud enne praktikad selged, polnud sellised juhtumid kahjuks harvaks erandiks. Nüüd sooritavad üliõpilased üldreeglinapraktika oma tulevases töökohas — ettevõttes või viimaste suuremates ja moodsamates sotsialettevõtetes.

Suur hulk üliõpilasi — tublisti enam kui sada — siirduvad osaliselt või täielikult staažipraktikale vennasvabariikide vastavatesse ettevõtetesse. See tuleb neile kahtlemata kasuks nii tootmiskogemuste kui ka silmaringi seisukohalt. Sedasama võib öelda teistesse liiduvabariikidesse kor-

radest. Nimetagem seepärast mõningaid linnu — Moskva, Gorki, Minsk, Leningrad, Harkov, Vilnius, Kaunas, Riia, Kiiev ja õelgem, et see loetelu pole kaugelki täielik.

Erinevus eelmiste aastatega seisneb ka selles, et sel aastal organiseeritakse praktika enamusele üliõpilastele palgalistel ametikohtadel. Ja et teoreetiline õppetöö, põhiliselt kaugõppe vormis, jookseb sellega veel paralleelselt. Siin tuleb üliõpilastele tõsiselt soovitada — vaadake, et te ajahätta ei jää! Malemeisteri ajahäda on sellega võrreldes väike — kaotada on vaid partii! Tahaksime näha peatseid insenerpraktika perioodil samuti ettevõtete ühiskondlikust elust aktiivsete osavõtjatena. Ilma selleta ei oska tänapäeval õiget inseneri ette kujutada.

Nõuded on tõepoolest kaalukad, aga pidagem silmas — hea ettevalmistus ja töökarastus kuuluvad tuleviku seisukohalt otse marjaks.

Lõpuks mõned praktilist laadi küsimused. Kõik väljaspoole Tallinna praktikale siirduvad üliõpilased saavad kogu praktika perioodiks komandeerimistunnistused ning kassast vastava avan-

nad ettevõttest palga ei saa. Selleks tuleb neid esitada instituudi raamatupidamisele iga kuu 5. kuupäevaks vastav õiend palga mittesaamise kohta ettevõtte. Õppekursioonide ajal tasutakse üliõpilastele kindlaksmääratud piires ka majutamisraha. Praktika ajal seda teatavasti ei maksta. Praktikale väljaspoole Tallinna siirduvad ühiselamutes elavad üliõpilased on kohustatud end sealt ajutiselt arvelt maha võtma. Lõpuks — igaüks kandku ise hoolt selle eest, et raamatupidamine täpselt teaks, kuhu ja millal talle võib rahasid järele saata!

V. KALPUS,

Tootmispraktika juhataja

Ametiühingu komitees

30. märtsil peeti TPI Ametiühingukomitee koosolek, kus analüüsiti ühiselamute nõukogude tööd. Hästi on töötanud Mustamäe ühiselamu kultuurikomisjon, kes on suurema osa planeeritud üritustest tähtaegselt läbi viinud. Seevastu Gagarini piues-tee ühiselamu üritused on jäänud ainult paberile.

Aprillikuu jooksul otsustati läbi viia uute ühiselamute nõukogude valimised, koostada juhend tubadevahelise võistluse kohta, tugevdada sanitaarkontrolli ning avaldada selle tulemusi. Samuti otsustati edaspidi ühiselamute korda rikkunud «kangelased» teatavaks teha «Tallinna Polütehniku» veergudel.

Lugejad, ootame teie arvamust

Seoses läheneva ajakirjanduspäeva ja «Tallinna Polütehniku» 15-nda aastapäevaga korraldab «TP» toimetis väikese ringküsitluse, et oma lugejate abiga välja selgitada meie ajalehe head ja vead, nendest õppust võtta ja oma tööd paremaks muuta.

1. Kas loete meeleldi «Tallinna Polütehnikut» ja kas te ootate tema ilmumist? Kas «TP» täidab üliõpilastele ülesandeid?
2. Kuidas meeldib teile meie ajalehe kujundus ja mida arvate ilmunud fotomaterjalist? Millises trükkivärvis ta teile enam meeldib?
3. Millised on «TP» senised sisulised õnnestumised, millised ebaõnnestumised.
4. Milliseid rubriike, teemasid, vestlusi, vaidlusi te sooviksite näha meie lehe veergudel?
5. Millal saabub sinult esimene kaastöö? Arvamused ja vastused palume saata hiljemalt 25.ks aprilliks. Meie postkastid on peahoones, Kohtu tänaval ja Mustamäe ühiselamuses.

PALUN DOTSENT SISSE LÜLITADA!

ÜKS PEDAGOOGILINE REVÜÜ EHK RINGVAADE.

U. AGUR

3

Kuidas aga avaldada survet iseseisvalt õppivale inimesele? Kus ei aita jõud, aitab kavatus.

Hargprogrammiga õpiku iga ühe-kaheleheküljelise annuse lõpus on kontrollküsimus ja sellele kolm-neli vastust (neist ainult üks õige), iga vastuse

juurde aga on määratud lehekülje number. Otsustanud mingi vastuse kasuks, avab õpilane vastava lehekülje. Kui valitud vastus sattus õige olema, loeb ta uuel leheküljel umbes järgmist: «Teie valitud vastus on täiesti õige. Asi on tõepoolest

nii...» (võivad järgneda kokkuvõtlikud kommentaarid).

Ent häda sellele, kes satub valele vastusele! Avanud vastava lehekülje, loeb ta: «Teie vastus on väär» — ning järgneb tehtud vea analüüs, nõuanded ja uus suunav kontrollküsimus, formulee-

loogikast ja programmeerija oskusest. Tuleb tal arvesse võtta ka õpiku psüühikat: milliseid vigu tehakse kõige sagedamini, kuidas selgitada tekkinud võlvaid arusaamatusi kõige tõhusamalt ja mis on samuti ülitähtis — kuidas saavutada, et õpitud tarkus ei kujuneks paljalt võimete retseptide sorteerimise oskuseks, vaid et õpilane õpiks iseseisvalt mõtlema ja loogiliselt analüüsima. Et ka kirjeldatud, pealtnäha mehhanistlik õpetamisviis seda võimaldab, võib tunduda üllatavana, ent see on ometi nii. Korraldus: kõik sõltub programmeerija talentidest ja kogemustest.

uniselt jälgivad, pole kaugeltki optimaalne. Programmeerimine võimaldab kõiki individuaalselt tööle panna. Iga õpilane saab tunni ettevalmistatud teksti (näiteks, kuidas arvutada teatavat tüüpilise tala või torustik-kaal, ning töötada selle kallal üks — igauks nii kiiresti, nagu taipab ning suudab. Kohal on ka õppejõud — üldiseks juhendamiseks ning ka selleks, et registreerida töö tulemusi: kui kaugale keegi jõudis ning milliseid eksikäike, s. o. programmeerimise hargnemisi ta läbi tegi. Eksikäigud tuleb muide kirjutada mitte üksi õpilase, vaid mõnikord ka programmi koostaja kontosse.

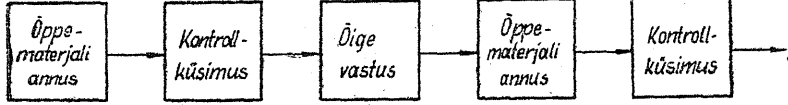
alla ja nähtavale ilmub järgmine.

Hoopis ümugavam on kanda tekstid filmile ning projitseerida kaadrid üksteise järgi ekraanile. Valdav enamik seniehitatud õpetamismasinaid töötabki õpiku maht, s. o. filmi pikkus võib olla väga suur. Kerge on realiseerida hargprogrammi: vastavalt valitud nupule, s. o. vastusevariandile, jookseb ette järgmine kaader filmist. Selleks vajalik automaatika pole ülepääsmatult keerukas: masinas endas paar peotäit releesid või pooljuhtelemente, filmil aga iga kaadri juures «võti», mis perforreeritud avade või must-valge ruudustiku näol sisaldab kodeeritud (s. o. kirjeldatud) õige vastuse kontrollküsimusele, samuti väärte vastuste puhul vajalike kaadrite «adressid».

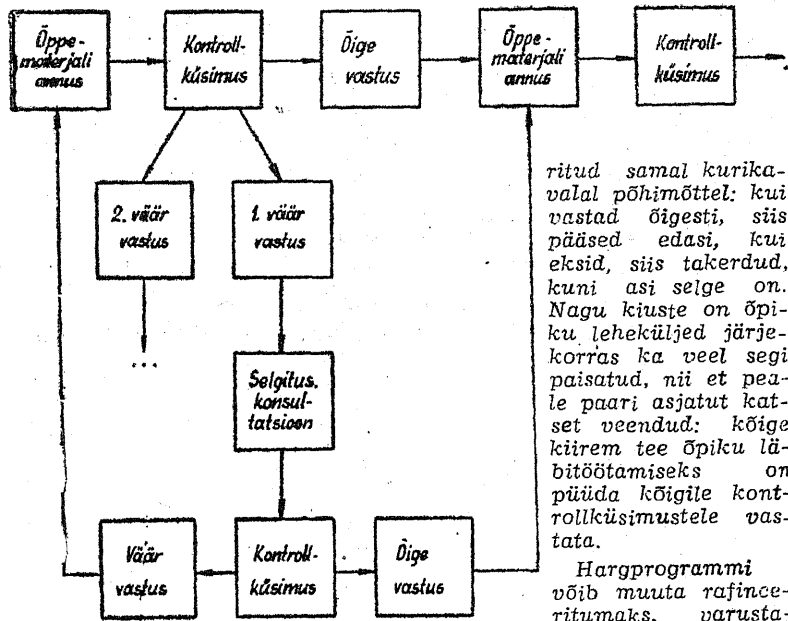
TPI Meeskoori teatmik 1964

Rotoprintilt jõudis äsja kaante vahele meeskoori tänavuaastane teatmik. Poolteise trükooploogne teatmeteos sisaldab koori põhikirja, lipu ja mütsi statuudi, tegevliikmete nimekirja ja muud huvitavat. Kroonikaväljavõtteist saame näiteks teada, et esimene koori proov toimus 10. okt. 1945. a. 26 laulumehe osavõtul; et koori esimeseks esimeheks oli Enno Soonurm, praegune TPI ehituskonstruktioone kateedri dotsent; et koori ridades on laulnud ka Peeter Saul, Arvo Ratassepp, Raimond Alango jt. Või seda, et 15. detsembril 1963. oma esimese kontserdi 18. aastapäevaks, oli kooril seljataga 405 esinemist, et üldse on õpitud 191 laulu, et koor on laulnud isegi maa all — Kukruse kaevanduse külastamisel. Teatmik sisaldab ka koori auliikmete nimistu, teeneliste liikmete nimekirja, koori juhatause koosseisu jms. Asjast huvitatul on võimalus teatmikke saada meeskoori liikmete kaudu.

E. HENDRE

LINEAARNE PROGRAMM

HARGPROGRAMM

ritud samal kurikavalal põhimõttel: kui vastad õigesti, siis pääsed edasi, kui eksid, siis takerdud, kuni asi selge on. Nagu kiuste on õpiku leheküljed järjekorras ka veel segi paisatud, nii et peale paari asjatut katset veendud: kõige kiirem tee õpiku läbitöötamiseks on püüda kõigile kontrollküsimustele vastata.

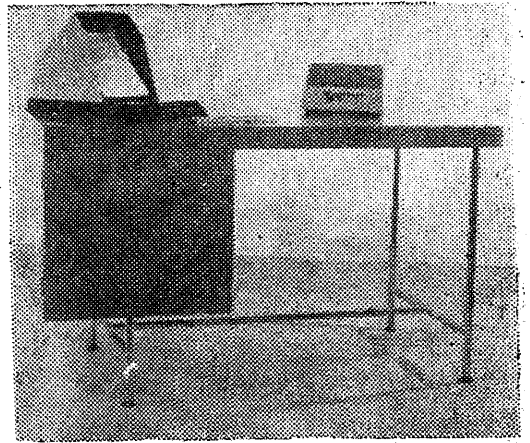
Hargprogrammi võib muuta rafineerimaks, varustades ta veelgi suurema arvu hargnemistega. Kõik sõltub õppeaine sisemisest

Vaevalt, et keegi ka meie kogemumate õppejõudude hulgast sõnandab koha asuda programmeeritud õpiku kirjutamisele. See on töö, mis nõuab väga palju vaeva ning aega ja vastavaid kogemusi. Ent sama printsiip on edukalt rakendatav ka auditoorses töös, eriti praktiliste tundide, üksikute seminaride või harjutustundide käigus. Pole sula-dus, et tavaline harjutustund, kus üks higitab õppejõu abiga tahvil ees ning teised protseduuri enam või vähem

Nüüd aga kooskõlas ajavaimuga asu-gem likvideerima käsitööd — rakendama masinatehnikat.

ÕPETAMISMASIN ei tarvitse olla midagi muud kui mehhaniseeritud seadised programmeeritud õpiku lehekülgede pööramiseks. Ongi selliseid masinaid — aknakesest on näha õpiku lehekülge, kontrollküsimusele vastamiseks tuleb aga vajutada nupule, mis kannab vastuse variandi järjekorranumbrit. Õige vastuse tabamisel lan-geb lehekülge (kaart)

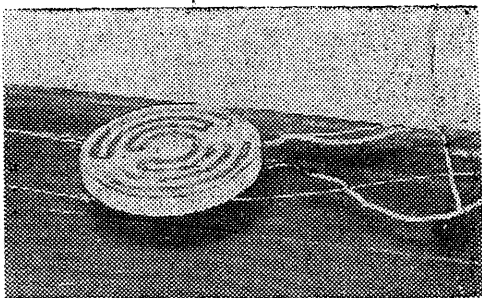
(Järgneb)

Selline on õpetamismasin «GAMMA-1»

Kiirtevihus oli ühiselamu

«Komsomoliprojekt» soovis lähemalt tutvuda meie üliõpilaspere õrnama soo elu-oluga ja nii juhtuski, et 23. märtsil seadsime sammud sõpruse puiestee ühiselamu poole. Et aga mitte sattuda «ootamatustele» ja saada ettekujutus ühiselamu argipäevast elust, valisime võrdlemisi hilise aja — 10.00 hommikul. Muidugi oli sel ka väike tagamõte — lootsime leida mõnedki «popitegijad», kuid võtta nüpust — kedagi naisüliõpilastest selles patus süüdistada ei saanud, olgugi et vaatasime sisse vähemalt veerandsajasse tuppa.

Elektriline «ämbliku-võrk» toas 7.

see on kõige harilikum individuaalne pesunäitus. Selgituseks kuuldas teki alt hädine hääl: üliõpilane Lõoke... tunnistas, et kuivatab hoopiski pesu.

Järgmistest tubadest lahkudes olime päris meelt heitmas — kui algul saime päris hea «noosi», siis edaspidi torkas silma puhutus, ja mis kõige rõõmustavam — hubasus. Kes ei usu, astugu sisse tubadesse nr. 7, 26 või 8, sest oma silm on kuningas. Alles tei-

ses korpuses sattusime uuele üllatusele, millist poleks lootnud leida: toas nr. 26 üliõpilasel õpperühmast AM-101 (oma nime oli tal nähtavasti piimlik õelda) ja seetõttu jäigi see teadmata) podises elektripliidil supp. Mis siis selles halba, arvate teie ja võib-olla arvasime meiega, kui... ühiselamu poleks gasifitseeritud köögi-ga.

Tekkis idee — vaatame õige sisse ka «meeste» poolele, karpusesse nr. 4.

Tuba nr. 7 pakkus meile inseneri saavutuste imet patenteerimiseks. Kuid me ei saanud midagi aru selle otstarbest. Toa külmiseks — ei või olla, kuna temperatuur ulatus vähemalt 21 kraadini. Keelmine aga on võimatu, kuna nõrgad kinnitustrahvid ei luba supipotti sellele asetada. Võibolla teatavad sm. E. Urusen, T. Parve ja O. Soidla ise, milleks selline elektriline «ämbliku-võrk» kasulik võib olla, praegu jäi mulje, et ainult «punase kuke» ligimeelitamiseks.

Toas nr. 3 oli õhu koostis nii-võrd rikas ja «paks» mitmesugustest komponentidest, et soovitate kiitsakatel üliõpilastel seal ennast «kosutamas» käia seni, kui pole hilja, s. t. kuni ei hakata õhuaknaid avama.

Edasi tabasime, et paljudes tubades toimub elu «kosmilise» kiirusega, nii et kaugale minnes ei jõuta oma kehakatteid õigele kohale paigutada. Selles osas on tuba 27 ja 10 isegi omavahel

«võistluses», erapooletud hindajad aga annavad praegu kindlasti «esikoha» toale nr. 27. Segaduse autoriks on toas nr. 27 Avo Tiits rühmast TM-41, toas 10 aga S. Valentšak rühmast MM-67. Meie omalt poolt soovitaksime «võistlejail» sisse astuda tuppa nr. 6 — võib-olla hakkab midagi meeldima!

Tuba 27. Avo Tiits, kas see sobib üliõpilasele?

KAUGÕPPIJATEST

«Oelge palun, kas kursuseprojekt esitatakse harilikku arvestuslehega?» Lehtisen TPI kaugõppeaduskonna üliõpilaste nimekirju ja otsin midagi põnevat, millest võiks kirjutada. Nimed, nimed, nimed — ja elukoht pliiatsiga taha kirjutatud. 2565 on viimane number. Ma sülen kausta ja kuulen siis sedasama küsimust. Keegi toob projekti. Käest mu ees on üks kogunud kaugõppija ja võin näha, kuidas näeb välja mees, kes juba kuunud aastat järjest töö kõrvalt õpib.

Silani tundsin ainult üht kaugõppijat, klassivenda, kes päevases osakonnas halva õppeaduse tõttu «eksmati» sai ja siis kähku kaugõppesse astus. Nüüd on ta ka sealt kustutatud, sest iseseisvalt õppida on kümme korda raskem.

Aga Jüri Randva on teist sorti mees. Soov õppida ja masinaehituse inseneriks saada tegi temast 1958. a., 11 aastat pärast keskkooli, üliõpilase. Vastu võeti neli tookord 40 ringis. Opeprogrammi järgi peaksid nad sel suvel diplomiprojekti kaitsma, kuid niikaugale on jõud-

nud ainult paar-kolm. Mõned on lihtsalt maha jäänud, suurem osa aga kanjaks instituudist lahkunud. Ei jätkunud tahtejõudu. Jüri Randva saab mõne kuu pärast diplomi ja ta ei kahetse magamata öid ega nägemata kevadeid. Jõuab ju veel, kogu elu, ja suur töö on ees.

Minu meelest on inimene, kes kaugõppijana diplomini jõuab, peaaegu kangalane. Piimlik mõelda, kuidas me vahel viriseme, et pole aega, kuidas loengult poppi viskame, et kinno minna.

Ainult kaks tuba «Laste Maailma» peal — ja ongi kaugõppeaduskond. Siin peetakse arvet, kes vastu võtta, kes kustutada, kellel ja missugused on võlgnused. Kutselid eksamitele saadetakse siit küll vist igasse maa otsa. Sõna otseses mõttes väga kaugelt — Magadanist õpib Toivo Värranen. Tema on vist üldse kõige kangem mees.

Uhelt kursuselt leidsin kolm jerevanlast. Ei tea, mis neid just Tallinna õppima meelitas? Ehk meie instituudi hea kuulsus? Keda küll veel nimekirjast ei leia: Hiumaast Tomskini ja Sirgalast Rostovini leidub meie üliõpilasi.

Toad Pärnu maanteel ei jää vaikseks. Inimesed tulevad ja lähevad.

Võtan julguse kokku ja peatan veel ühe mehe. Mul veab! Saan tutvataks enn Tajuriga — Masinaehitustalvuse elektroonikainseneri ja automaatika eriala V kursuse üliõpilasega ühes isikus.

Müden ahastusega elektroonika arvestusele, kul küsin, kuidas pea võ-

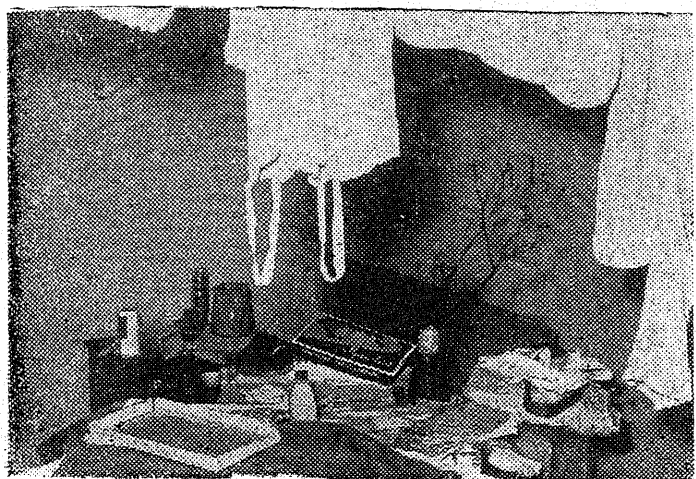
tab ühe keemiku jaoks nii veidraid asju. «Küll ta võtab, kui õpid» — see lohutab mindki.

Pole midagi võimatut, kui inimene tõeliselt tahab. Ilusad sõnad, kuid küsimus on selles, kuipalju keegi julgeb tahta ja kuipalju keegi tunneb kohustust tahta. Enn Tajur julgeb palju ja suudab palju. Mõne nädala pärast sõidab ta raadiomestega spetsialiseeritud matkale Ungarisse ja Tšehhi. Jõuab veel kinoamatöör olla ja kutsekoolis loenguid pidada. Ainult 2 piiskest poisipõnni kodus mõtleavad, miiks isa nii vähe nendega mängib.

Nii et meie, kellel konspekt nina ees on, ei tohi kaevata.

Kaugelt on raskem!

REET PALM.

«Karneval» toas nr. 2.

Kohtumine estonialastega

Kuigi me külastame teatrid tihti on kohtumised lavastajate ja näitlejate väljastpoolt teatrit alati huvitavad. Nad aitavad mõista lavastaja ja näitleja suurt tööd lavastuse loomisel.

Seekord olid meil külas estonialased — ooperi «Võluflööt» teatralased. Mozarti ja Schikanedli ooper — muinasjutu kätkeb oma tegelastes allegooriat. Nii on Taminot nimetatud kord vabariigi, kord rahva kehastuseks. Sarastrot aga on nähtud jesuudina. «Estonias» on «Võluflööt» noorte solistide ooper. Aarne Mikk, Iivo Kuusk, Haili Sammelselg, Illart Orav, Tiina Jaaksoo jt. rõõmustavad kuulajaid — vaatajaid oma meeldiva esinemisega. Eriti õnnestunud on Illart Orava Papageno ja Hendrik Krummi Monostasos. Ja küllakostina esitasid kõikendeid ooperist just noored solistid. Iivo Kuuselt kuulsime Tamingo aariat, Haili Sammelselgilt ja Illart Oravalt aga Papageno ja Pamina duetti. Õökuninganna oma külma ja sädeleva stiiliga on monarhia allegooria. Seda nõudlikku osa täidab suure eduga P. Padrik. Lõpuks kuulsime veel J. Oravalt ja T. Jaaksoolt Papageno ja Papageno duetti.

Huvitav kohtumine möödus kürest. Täname lavastajat P. Mäge ja näitlejaid küllakosti eest. Need kes veel «Võluflööti» teatris polnud näinud tegid otsuse — tuleb minna!

U. MÄND

MEESKOORI MASKIBALLILT

Laupäeva õhtul peeti ära traditsiooniline ja kauaoodatud TPI Meeskoori maskiball. Külalistena olid kaastegevad rahvatantsijad ja naiskoor. Kõik olid maskides. Et keegi ilma selleta sisse ei pää-

Varsti anti kõrgemalt poolt korraldus maskide paraadiks parima väljaselgitamiseks. MM poolt väljavalitud erapooletul žüriil ei olnud raske otsustada. 1. preemia anti Türgi sultanile

se, selle eest kandis hoolt «Civil Police». Siseruumides püüdis korda hoida seitse musta meest embleemiga «MM» — «metsikud mehed».

Maskiballi naelaks oli esiettekandele tulnud ooper «Armastaja kättemaks ehk valvas silm tabas varga teolt». See oli 2. vaatuses, 15. pildis, õnneliku lõpuga traagiline ooper. Muusika oli meeskoori repertuaarist, libreto ja lavastus — Vello Mespakult. Peaosades hülgasid Hendrik Jaagusoo (Malle) ja Henn Tolmats (Jaani). Publik elas uslavastusele tähelepanuga kaasa.

ja tema 5-le haareminaisele. Märjiti ära girlide (mustas) head tantsuoskust. Siis hakati põnevusega ootama maskide mahavõtmise hetke, mil pidi lahendamata küsimus: kes on kes. Igatahes see tekitas elevust.

Janu kustutamise heaks töötas kokteilibaar, kus joodi ära üle 150 liitri erineva «kangusega» punast, kollast ja rohelist vedelikku. Olut jagati õllebaaris seekord ainult naisterahvastele. Seepärast püüdis mehed võimalikult rõhkem viibida piigade seltskonnas.

Ja aeg möödus märkamatuil lõbusas tantsuhoos.

J. JARVEOTS

Kivikriidiajastu haridustöölise halin

(poolultramoodsas stiilis, s. t. peaaegu ilma riimiga, värsimõõduta ja kirjajahemarkideta, kuid mitte päris ilma mõtteta)

Arutades õppeasjandust metoodikakomisjonides tootmisõpidamistel kateedrites ja kabinetides rektorite ja prorektorite hubastes tubades perioodiliselt ja hooti komsomolikomitees ja parteibürooski õppeosakonnas dekanaatides ametiühingus ning trammis ja elektrirongiski või jala või takso või «Volgaga» töölt tulles ja tööle minnes — me aina kõik otsime varjatud reserve õppemetoodika parandamiseks...

Kuid auditooriumis kriidiga (?) oma igapäevast tööd alustades märkame tuhandemat korda et kirjutada ei saa...

Sest XX sajandil kõrgemas tehnilises koolis tahvel ja kriit pole võrreldavakki eelkivikriidiajastu tahveli ja kriivliga milledest kroonikutel usaldusväärseil andmeil teine olla esimesele mõnusa kribina saatel üsna selgesti ja lahedasti kirjutatud nagu seda ka mõned praegu veel elavad sajaastased eided ja taadid hästi mäletavad ning vandega kinnitada võivad.

Et alanud plastmassiajastul on juba sadade viisi loodud imeväärsete omadustega uusi aineid ja materjale millede paljas loetleminegi siinkohal küiks üle jõe (kuigi priskelt paisutaks ridu ja autorihonorare) seda me kõik hästi teame.

Kuid seda enam peab imestama et kivikriidile pole seni veel leiutatud kirjutavat a e a i n e t ega kivikriidi jaoks

Peale selle, «Signaali» kirjutamise ajal olid kellad tööde teostaja, trusti «Promsvjazmontaaz» 6-nda jaoskonna poolt reguleerimata ning hoone (seega ka ajanäitajate süsteem) riikliku komisjoni poolt vastu võtmata. Riikliku komisjoni akt koostati alles 27. märtsil 1964. a. ning selleks ajaks olid kõik 27 ajanäitajat rakendatud üliõpilaste teenistusse õige aja fikseerimiseks.

Kuna peale V korpuse vastuvõtmist on selle eksploateerimise eest vastutajaks instituudi majandusosakond, kelle poolt on uude korpusesse eraldatud ka elektrik, siis edaspidised pretensioonid hoone eksploatatsioonikomisjoni palume esitada nimetatud aadressil.

A. AAVIK
Kapitaalehituse osakonna juhataja

ÕIENDUS

Meie eelmises lehenumbris ilmunud kirjutises «Keemikud pidutsesid» on trükivärvi näinud väikene eksitus. Nimelt õppejõudude ja diplomandide vahelise võituriini võitsid siiski diplomandid.

Teatame õppejõududele ja diplomandidele, et valeinformatsioonis süüdiolovaid isikuid pole toimetusel veel õnnestunud lõplikult välja selgitada, kuid meie agendid on süüdlaste jälil ja kõige värskemad jäljed vilvad keemia-mäeteaduskonda.

sobivat tahvikat e t.

Tekib küsimus kas peame ootama kuni keemia viib põllumajanduse tema oodatud ennenägematule kõrgusele ning kosmonaudid asustavad Kuu ja Marsi ja Veenuse enne kui asume kõrvaldama seda päratut kitsaskohta meie igapäevases töös peahoones ja mujalgi kuid eriti Mustamäel kus kivitükiga seinale kriipsim i n e võtab südame alt õõnsaks ja silme eest mustaks ka kõige kangemal kirjameestel (tudengeist rääkimata). (Loodame et Kuu kivimid kunagi kergemalt kriibivad Mustamäel seinapindu!)

Eks õppetöö homme on küberneetika elektroonika programmeeritud õpikud ja ülitargad õpetamismasinad rääkimata ringhäälingust ja televisioonist (kuuldavasti erksamad pead õppejõudude seast juba unistavad telehaistmise ja telernaitmise saate-aparaatidest seevastu aga «erksamad» pead tudengite seast elektronajuga spikker-automaatidest).

Kuid auditooriumis tänagi oma igapäevast tööd teha püüdes (s. t. kriidiga kirjutamisliigutusi tehes) märkad taas et kirjutada ikkagi ei saa ega saagi vist saama! .Seltsimehed! Vast proovime kirjutada krohvitud seinale sõega või lõõme kirjutamisele kui igandile õppeprotsessis lihtsalt käega!

KOMMELGAS

Ajude treeningu lahendusi

ÜLESANNE NR. 3 Järjekorras A, B, C, D. P a r e m a l e: 1. Paabel Machbeth, Othello, portaal 4. fra, pro alk, noa 5. seif, amet, plim ning 7 mr, st, ai, si 9. Dakar, histo, kelts eelis 11. naela, aniso, ärkel eline 12 ooker osmoos, kallis, isane. Alla 1. Pfiens, manala, Otepää, pioneer 2. Buffalo, baptisim, Ehameel, tangens 3. laama, toost, alasi 6. Ideo ehis, ikka, nell 8. rrrr, toss, Isis, Isit 10. kak, soo, 111, Lea.

ÜLESANNE NR. 4.

25+32=57
× + =
14+38=52
350 : 70 = 5

ÜLESANNE NR. 5.

omad lapsed — alasti huntide seas — avari — Robert Jungk — Bruno Apitz — Valdo Pant — Kramer — Janke — Erwin Geschonneck — Ervln Abel.

«MIS SEE ON?» NR. 2.

Mõeldud oli: toonekurg peeglissee vaatamas. Muidugi on ka kõik teised vastused «valguse ja varju» motiividel õiged.

«MIS SEE ON?» NR. 3. Tähtis asi on kolmerubline otsvaates.

Palju õnnelikke päevi ja teineteise mõistmist!

Siiri Kaasik
Enn Pertens

«Tallinna Polütehniku» toimetuse

Toimetaja K. KULLI

Орган парткома, декоратора, митера ЛРСМЭ и профкома Таллинского политехнического института «Таллинский политехнику», горОЛ Таллин.

Trükikoda «Ühiselu» Tallinn, Pikk 40/42. Hind 2 kop.

Tellimise nr. 1262

MB-03407

Mida vastati kriitikale

Vastuseks 17. märtsil «Tallinna Polütehnikus» ilmunud kriitilisele artiklile «Naistepäevajärgne kirj sm. Soole» teatab sm. Soo, et instituudile oli lubanud vajalikku postikaalu müüa Kommunaalmajanduse ja Elanikkonna Elutarbeline Teenendamise Ministeeriumi Varustuse ja Turustuse Peavalitsus, kuid instituudil vastava fondi puudumisel jäi kaal saamata.

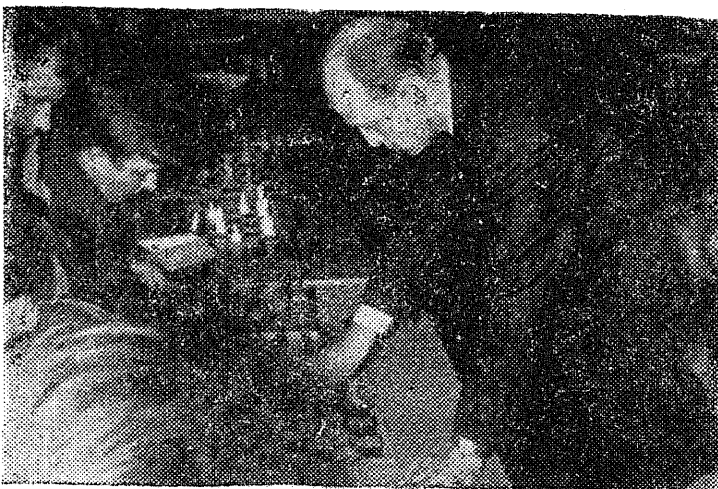
Nüüd on instituudi varustusosakond esitanud nõudmise ENSV Sidesministeeriumi Materiaal-Tehnilise Varustuse Kontorile kahekolmeliste postikaalude B1B-2 ostmiseks. Kontori juhataja lubaduse kohaselt rahuldatakse see nõudmine, kui kaalud saabuvad.

Ühtlasi sm. Soo palub juhtida tähelepanu sellele, et kuna jooksva aastal esitatud nõudmiste rahuldamisega tekib tihti raskusi, on soovitatav, et tulevikus kõik materjalid ja seadmed tellitaks igaks aastaks ära juba eelmise aasta märtsikuul, kui instituudis käib ringi vastav teilmiselt.

Vastuseks «Tallinna Polütehniku» 17. märtsi numbris ilmunud «Signaalis» illestõdetud «ajavaba ruumi» mõistele ning muudele püüetele kriitiseerida Mustamäe V õppekorpuse ajanäitajaid, teatav järgmist:

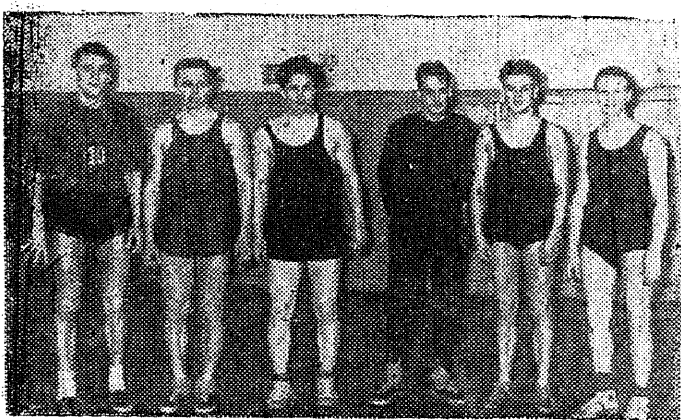
Instituudi uute hoonete kompleksil elektriliste ajanäitajate süsteem on lahendatud komplekselt kõigi viie korpuse osas, kusjuures kellade juhtimise jaam on ette nähtud paigaldada teises, s. o. energeetikateaduskonna korpuses.

Vilendas korpuses on projekti kohaselt ülesmonteeritud 53 sekundaarset ajanäitajat ning nende juhtimiseks ajutiselt üks emakell, milline jõuab kahjuks juhtida ainult kuni 30-t ajanäitajat. Seetõttu ongi praegu lülitatud kätka ainult 27 sekundaarset kella, kuna ülejäänud hakkavad tööle peale energeetikateaduskonna korpuse valmiseni.

18 võitu, 1 viik ja 1 kaotus, sel line eli rahvusvahelise meistri Iivo Nei simultaani bilanss Mustamäe ühiselamus.

V. TALLO

Lõppesid TPI rühmadevahelised karikavõistlused võrkpallis. Turniirisüsteemis kohtusid teaduskondade parimad. Karikavõitjaks tuli õpperühma AO-81 meeskond, kes alistab kõik vastased.

Vello Tallo foto

LAUATENNISEMEISTER

Mõeldumud nädalavahetusel selgitati Tartus käeoseva aasta üliõpilasmestrid lauatenнисes. Meil oli kaitsja möödunud aastal võidetud esikoht, kuid Tartu sõitsime raske südamega. Esiteks ei saanud kaasa mängida tänavu-aastane NSVL meister M. Kabrits ja vabariigi koondvõistkonnas kandidaat T. Põdra, kes ei ole meie spordiklubi liikmed. Teiseks puudus haiguse tõttu ka instituudi meister naisüksikmängus M. Tehver.

Esimeseks vastaseks oli EPA esindus, keda siamaani olime alati ülekalaukalt võitnud. Lõpptagajärjeks kujunes seekord 10:7, kusjuures võidu kindlustasid meile poisid, kes ei kaotanud ühtegi kohtumist.

Teises voorus kohtusime üliõpilaskooli võistkonnaga. Siin aga läks kõik vastupidi ootustele. Kaotamine kohe algul tasavõlgises mängus kaks punkti, millistega olime arvestanud. Kuna võisime aga

kaotada vaid ühe poiste kohtumise, siis oli selge, et seekord tuleb vastu võtta kaotus. See viis tuju alla ning lõppkokkuvõttes kaotasime suurelt 3:14. Viimases mängus võitsime TPedil 10:7 ja jääme ülikooli järel teiseks.

Paralleelselt peetud individuaalarvestuses võitis naisüksikmängu S. Samre (TRÜ) oma võistkonnakaaslase M. Väliste ees.

Meesüksikmängus lõpetasid ühe kaotusega kolm osavõtjat: P. Karing ja V. Nigol (TRÜ) ning T. Sadeiko (TPI). Kuna ka settide suhe osutus võrdseks, asuti lugema punkte. Parimaks osutus V. Nigol punktidega 78:75, järgnes Karing 76:77 ja Sadeiko 75:77. Paarismängudes olid edukamad Nõmmsalu—Pallo (TPedil) naispaarismängus, Samre—Karing (TRÜ) segapaarismängus ja Karing—Mõisja (TRÜ) meespaarismängus. T. SADEIKO

Sõprusvõistlus TRÜ ühiselamuga

Ühel märtsikuul laupäeval peale lõunat sõitis TPI buss Tartu poole, koormaks tudengid Mustamäe ühiselamust. Sõitsime sõprusvõistlusele TRÜ poistega, kes elavad Pälsoni tn. 14 ühiselamus. Kohale jõudsime õigeks ajaks, kuigi väljasõiduga hilinesime.

Kerge eine ülikooli sööklas — iga mees oma kulul — ja läks lahti esimene ala — 2 puudase sangpommi rebimine. Meil oli kaasas 5 turjakat polssi, arvesse läks kolme parema tulemuse summa:

- I paar TRÜ 26 korda TPI (Vasar) 28 korda.
 - II paar TRÜ 36 korda TPI (Tamm) 38 korda.
 - III paar TRÜ 39 korda TPI (Ideon) 41 korda.
 - IV paar TRÜ 27 korda TPI (Hinno) 43 korda.
 - V paar TRÜ esindaja puudus TPI (Jõgisu) 50 korda.
- Kolme parema summa TRÜ-l 103 korda, meil 134 korda. Asusime juhima 1:0.

Samal ajal, kui sangpommi veel üles-alla hupitati, läks lahti lauatenнис. I laud (Hansen) kaotas. II laud (Elmanovitš) võitis.

III laud (Lily) kaotas. IV laud (Kuura) kaotas.

Paarismäng (Hansen—Elmanovitš) võideti. Kokkuvõttes kaotasime 2:3. Sels nr. 1. Otsustavaks kujunes võrkpall. Võrkpallis esindas meie ühiselamut TPI üliõiskond (kapten J. Arusoo). Mäng nõudis pingutamist, aga lõpuks

ükski saime võidu 3:2. Seega olid TPI Mustamäe ühiselamu tudengid paremad Tartu tudengitest, võites sõprusvõistluse 2:1.

Eks näeb, kuidas läheb sils, kui nemad melle külla tulevad.